

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Данила Галицького

Факультет післядипломної освіти

Кафедра урології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної роботи
проф. Вікторія Сергієнко

«__» _____ 20 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

тематичного удосконалення за темою

«Урологія для хірургів»

Кількість навчальних годин: лекції – 6 год.
Практичні заняття – 20 год.
Семінарські заняття – 18 год.
Самостійна робота – 34 год.
Додаткові дисципліни – 8 год.
Залік – 4 год.
Всього – 90 год.
Кредити ECTS – 3

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри урології ФПДО
Протокол № ____
Від «__» _____ 20 р
Завідувач кафедри

Ухвалено профільною методичною
комісією ФПДО
Протокол № 1
Від «__» _____ 20 р
Голова профільної методичної
комісії

проф. Андрій БОРЖІЄВСЬКИЙ

доц. Орест СІЧКОРІЗ

Львів

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Боржієвський А.Ц. - доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри урології ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Воробець Д.З.- доктор медичних наук, професор кафедри урології ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Мицик Ю.О.- доктор медичних наук, професор кафедри урології ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Пасічник С.М. – доктор медичних наук , професор кафедри урології ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Вітковський В.Ф.- кандидат медичних наук, доцент кафедри урології ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Дмитрієнко В.В.- кандидат медичних наук, доцент кафедри урології ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Личковський О.Е. - кандидат медичних наук, доцент кафедри урології ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Шеремета Р.З. - кандидат медичних наук, доцент кафедри урології ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Боржієвський О.А. – асистент кафедри урології ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Воробець М.З.- доктор філософії, асистент кафедри урології ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Загоруйко Р.Р. - кандидат медичних наук, асистент кафедри урології ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Наконечний Й.А.- доктор філософії, асистент кафедри урології ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького;

Чапля М.М. - кандидат медичних наук , асистент кафедри урології ФПДО ЛНМУ ім. Данила Галицького;

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, професор, д.мед.н. Варес Я.Е.

Завідувач кафедри хірургії №2 Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького, професор, д.мед.н. Кобза І.І.

1. **Тема 1. СЕМІОТИКА УРОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ. ЛАБОРАТОРНА, ІНСТРУМЕНТАЛЬНА, УЗД, РЕНТГЕНОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА.**

2. **Актуальність теми:** За останні роки діагностика урологічних захворювань вдосконалилась не лише в цілому світі, а й в Україні, тому від лікарів вимагається доскональне знання новітніх методів діагностики.

3. **Мета заняття:** Вивчити та вміти інтерпретувати симптоми та основні методи діагностики урологічних захворювань.

4. **Матеріальне оснащення і технічні засоби:** рентген плівки, слайди, аналізи, таблиці, прозирки.

5. **План і організаційна структура заняття:** тривалість заняття - 4 год., з них:

1. Підготовчий етап (організація заняття, учбові завдання) - 10 хв.
2. Основний етап (формування знань, вмінь, навичок) - 210 хв.
3. Заключний етап (контроль і корекція знань, домашнє завдання) - 20 хв.

6. **Зміст заняття:**

1. У вступній частині викладач знайомить курсантів з темою заняття, на якому розглядаються питання симптоматики та семіотики урологічних захворювань.
2. Викладач знайомить курсантів з основними методами діагностики урологічних захворювань.
3. У заключній частині заняття викладач підводить підсумок.

7. **Контрольні питання:**

1. Перелічіть причини і найбільш характерні симптоми ниркової коліки.
2. Для яких захворювань характерна поллакіурія : а) денна, б) нічна, в) постійна ?
3. Дайте визначення симптому “гостра затримка сечі”. Які найчастіші її причини ? В чому принципова відмінність її від анурії ?
4. В чому відмінність хронічної затримки сечі від гострої ?
5. Перелічіть причини поліурії, в чому її відмінності від поллакіурії ?
6. Які три види анурії належить розрізняти ? Перелічіть причини кожної з них.
7. Вкажіть причини зміни густини сечі (гіпер-, гіпо-, гіпоізостенурії) і клінічне значення цих ознак.
8. Назвіть причини помутніння свіже випущеної сечі?
9. Значення трьохсклянкової проби для встановлення локалізації патологічного процесу сечових шляхів?
10. Гематурія, її види, клінічне значення. Відмінність?
11. Методи дослідження функції нирок?
12. Ендоскопічні методи дослідження?
13. Рентгенологічні методи дослідження?
14. Ультразвукові методи дослідження ?
15. Радіоізотопні методи дослідження?
16. Методи дослідження уродинаміки?

8. **Практичні навички:**

1. Вірно і цілеспрямовано збирати анамнез у урологічних хворих.
2. Пальпувати нирки в різних положеннях хворого.
3. Пальпувати і перкутувати сечовий міхур.
4. Пальпувати яєчка, придатки, сім'яний канатик (оволодіння пальпацією передміхурової залози передбачено в занятті “Пухлини передміхурової залози”).
5. Інтерпретувати результати загального аналізу сечі та трьохсклянкової проби.
6. Навчитися правильно призначати дослідження урологічним хворим та їх інтерпретувати.

9. Форми і методи контролю засвоєння матеріалу: Усне опитування, перевірка практичних навичок та розв'язування ситуаційних задач, обговорення рефератних повідомлень, аналітична дискусія.

10. Рекомендована література:

обов'язкова:

1. Возіанов С.О., Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. – УРОЛОГІЯ, “Світ”, Львів 2002
2. Возіанов С.О., Зербіно Д.Д., Шуляк О.В. і співавт. - АТЛАС ПО МІКРО- І МАКРОУРОЛОГІЇ. Львів, 2004.
3. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. - УРОЛОГІЯ, Дніпропетровськ, 2002
4. Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. – НИРКИ - лабораторні методи обстеження.

додаткова:

1. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. Урологія. Київ, 1993.
2. Жукова М.Н. із спів. Хірургічні захворювання нирок і сечоводів. М., 1965. - С. 54-99.
3. Каган С.А. Патологія сперматогенезу. Медицина. 1989.
4. Кан Д.В. Руководство по акушерской и гинекологической урологии. Москва, 1986.
5. Тареев Е.М. Клиническая нефрология. Москва, 1983.
6. Лопаткин Н.А. Руководство по урологии, М., 1998.
7. Лопаткін М.О. Урологія. М., 1978. - С. 121-129.
8. Питель А.Я., Питель Ю.А. Рентгенодіагностика урологічних захворювань. М., 1986. - С. 162-185.
9. Епштейн Г.М. Урологія. М., 1966. - С. 86-99.
10. Лопаткін М.О., Люлько О.В. Аномалії сечостатевої системи. К., 1987. -С. 5-217.
11. Дерев'янка І.М., Дерев'янка Т.І. Ектопія вічок сечоводів. - С., 1988. - 206с.
12. Матеріали II Всесоюзн. з'їзду урологів. К., 1978. - С. 3-188.
13. Аномалії нирок і сечоводів у дітей, під. ред. Мурванідзе Д.Д. - Тбілісі, 1978. - 194с.
14. Голоігорський С.Д. Очерки урологической симптоматики и диагностики. Кишенів. 1971р.

1. Тема 2. АНОМАЛІЇ РОЗВИТКУ ОРГАНІВ СЕЧОСТАТЕВОЇ СИСТЕМИ

2. Актуальність теми: Тактика лікування залежить від своєчасної та правильної діагностики аномалій органів сечовивідної системи, тому від лікарів вимагається доскональне знання клініки, методів діагностики та лікування їх.

3. Мета заняття: навчитися класифікації, діагностиці, клінічному перебігу, лікуванню хворих з аномаліями органів сечостатевої системи.

4. Матеріальне оснащення і технічні засоби: рентген плівки, слайди, аналізи, таблиці, прозирки.

5. План і організаційна структура заняття: тривалість заняття - 4 год., з них:

1. Підготовчий етап (організація заняття, учбові завдання) - 10 хв.
2. Основний етап (формування знань, вмінь, навичок) - 210 хв.
3. Заключний етап (контроль і корекція знань, проведення підсумкового заняття, домашнє завдання) - 20 хв.

6. Зміст заняття:

1. У вступній частині викладач знайомить курсантів з темою заняття, на якому розглядаються питання аномалій органів сечостатевої системи, обґрунтовується значимість знання аномалії вказаних органів.
2. В наступному питанні викладачем розглядається етіопатогенез та подається класифікація аномалій органів сечостатевої системи.
3. Викладач інформує курсантів про клінічний перебіг урологічних захворювань, пов'язаних з аномаліями органів сечостатевої системи. Розглядається питання діагностики окремих аномалій на підставі клініко-рентгенологічного обстеження хворого.
4. Викладач знайомить курсантів з методами лікування аномалій органів сечостатевої системи.
5. Заслуховуються реферати, підготовані курсантами по темі заняття.
6. Викладач оцінює підготовку курсантами рефератів, їх виступи, активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати свою позицію.
7. У заключному питанні викладач підводить підсумок заняття.

7. Контрольні питання:

1. Етіопатогенез аномалій органів сечостатевої системи
2. Класифікація аномалій органів сечостатевої системи:
 - а) аномалії кількості нирок;
 - аплазія,
 - гіпоплазія,
 - третя, додаткова нирка,
 - подвоєна нирка з повним подвоєнням сечоводу, з розщепленням сечоводу
 - б) аномалії положення нирок:
 - дистопія гомолатеральна (тазова, здухвинна, поперекова, грудна),
 - дистопія гетеролатеральна (перехресна зі зрощенням, без зрощення)
 - в) аномалії взаємовідношення двох нирок:
 - симетрична (підковоподібна, галетоподібна),
 - асиметрична (L-подібна, S-подібна)
 - г) аномалії структури:
 - полікістозні нирки,
 - солітарні кисти (серозні, кров'яні, дермоїдні)
 - д) аномалії ниркових судин:
 - аномалії артерій(кількості, положення, форми та структури)
 - вроджені артеріо-венозні фістули
 - вроджені зміни ниркових вен
 - д) аномалії сечоводів:
 - подвоєні, множинні сечоводи,
 - розщеплений сечовід,
 - ретрокавальний сечовід,
 - аномалії сечовідних вічок,
 - дивертикули сечоводів
 - е) аномалії сечового міхура:
 - агенезія сечового міхура
 - подвоєння сечового міхура
 - дивертикул сечового міхура
 - екстрофія сечового міхура
 - є) аномалії статевого члена:
 - вроджена відсутність статевого члена
 - гіпоспадія
 - епіспадія
 - вроджений фімоз

- коротка вуздечка статевого члена
- ж) аномалії яєчок:
 - анохізм
 - монорхізм
 - гіпоплазія яєчка
 - крипторхізм
 - ектопія яєчка

3. Діагностика аномалій органів сечостатевої системи.
4. Лікування аномалій органів сечостатевої системи.

8. Практичні навички: Вміти, на підставі клініко-лабораторного, рентгенологічного обстежень, правильно визначити ту чи іншу аномалію органів сечостатевої системи, сформулювати правильний діагноз і визначити адекватне лікування тієї чи іншої аномалії.

9. Форми і методи контролю засвоєння матеріалу: Усне опитування, перевірка практичних навичок та розв'язування ситуаційних задач, обговорення рефератних повідомлень, аналітична дискусія.

10. Рекомендована література:

обов'язкова:

1. Возіанов С.О., Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. – УРОЛОГІЯ, “Світ”, Львів 2002
2. Возіанов С.О., Зербіно Д.Д., Шуляк О.В. і співавт. - АТЛАС ПО МІКРО- І МАКРОУРОЛОГІЇ. Львів, 2004.
3. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. - УРОЛОГІЯ, Дніпропетровськ, 2002
4. Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. – НИРКИ - лабораторні методи обстеження.

додаткова:

1. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. Урологія. Київ, 1993.
2. Жукова М.Н. зі співавт. Хірургічні захворювання нирок і сечоводів. М., 1965. - С. 54-99.
3. Каган С.А. Патологія сперматогенезу. Медицина. 1989.
4. Кан Д.В. Руководство по акушерской и гинекологической урологии. Москва, 1986.
5. Тареев Е.М. Клиническая нефрология. Москва, 1983.
6. Лопаткин Н.А. Руководство по урологии, М., 1998.
7. Лопаткин М.О. Урология. М., 1978. - С. 121-129.
8. Питель А.Я., Питель Ю.А. Рентгенодиагностика урологических заболеваний. М., 1986. - С. 162-185.
9. Епштейн Г.М. Урология. М., 1966. - С. 86-99.
10. Лопаткин М.О., Люлько О.В. Аномалії сечостатевої системи. К., 1987. -С. 5-217.
11. Дерев'янка І.М., Дерев'янка Т.І. Ектопія вічок сечоводів. - С., 1988. - 206с.
12. Матеріали II Всесоюзн. з'їзду урологів. К., 1978. - С. 3-188.
13. Аномалії нирок і сечоводів у дітей, під. ред. Мурванідзе Д.Д. - Тбілісі, 1978. - 194с.

1. Тема 3. СЕЧОКАМ'ЯНА ХВОРОБА.

2. Актуальність теми: Сечокам'яна хвороба набула за останні роки значного поширення, тому від лікарів вимагається доскональне знання клініки, методів діагностики та лікування її, а також знання попередження її.

3. Мета заняття:

1. Вдосконалити знання етіології, патогенезу, клінічного перебігу, діагностики та різних методів лікування хворих з каменями нирок і сечоводів.

2. Вивчити сучасний стан проблеми лікування уролітіазу.

4. **Матеріальне забезпечення:** навчальні таблиці, рентгенограми, слайди, історії хвороб.

5. **План і організаційна структура заняття:** тривалість заняття - 4 год., з них:

1. Підготовчий етап (організація заняття, учбові завдання, визначення вихідного рівня знань) - 30 хв.
2. Основний етап (формування знань, вмінь, навичок) - 170 хв.
3. Заключний етап (контроль і корекція знань, вмінь та навичок, проведення підсумкового заняття, домашнє завдання) - 40 хв.

6. **Зміст заняття:**

1. У вступній частині викладач знайомить курсантів з темою заняття, на якому розглядаються питання такої проблеми, як уролітіаз, акцентується увага на його етіології та патогенезі.
2. Далі викладач інформує про різні види уролітіазу, подає його класифікацію.
3. У наступному питанні викладачем розглядається симптоматика, клінічний перебіг уролітіазу в залежності від розмірів та локалізації конкрементів, його ускладнення.
4. Далі викладач обґрунтовує методи диференційної діагностики сечокам'яної хвороби на підставі клініко-лабораторного, ультразвукового та рентгенологічного обстежень хворого.
5. У наступному питанні викладач обґрунтовує доцільність консервативного лікування уролітіазу.
6. Викладач інформує курсантів про різні методи лікування сечокам'яної хвороби: екстракорпоральна ударно-хвильова літотрипсія (ЕУХЛ), ендоскопічні та відкриті оперативні методи лікування, акцентуючи увагу на ЕУХЛ та ендоскопічних способах лікування каменів нирок та сечоводів.
7. У заключному питанні заняття викладач знайомить курсантів з прогнозом після оперативного лікування та показами для скерування хворих сечокам'яною хворобою на санаторно-курортне лікування.

7. **Контрольні питання:**

1. Етіопатогенез сечокам'яної хвороби.
2. Хімічний склад каменів.
3. Симптоматика, клінічний перебіг сечокам'яної хвороби.
4. Діагностика каменів нирок і сечоводів;
 - а) анамнез, об'єктивні дані,
 - б) рентгенологічні методи дослідження,
 - в) інструментальні методи дослідження,
 - г) УЗД,
5. Уретерогідронефроз, гідронефротична трансформація нирки:
 - а) анамнез, об'єктивні дані,
 - б) рентгенологічні методи дослідження,
 - в) інструментальні методи дослідження,
 - г) УЗД,
6. Диференційна діагностика.
7. Лікування сечокам'яної хвороби:
 - а) консервативне,
 - б) санаторно-курортне,
 - в) медикаментозне,
 - г) ендовезикальні, інструментальні методи,
 - д) екстракорпоральна літотрипсія,
 - е) ендоскопічна літотрипсія.
8. Каміні сечового міхура

- а) етіологія і патогенез.
 - б) клінічний перебіг та симптоматика.
 - в) діагностика.
 - г) методи лікування.
- 9 Камені передміхурової залози.
- а) етіологія і патогенез
 - б) клінічний перебіг та симптоматика.
 - в) діагностика.
 - г) методи лікування.
- 10 Камені уретри:
- а) етіологія і патогенез
 - б) клінічний перебіг та симптоматика.
 - в) діагностика;
 - г) методи лікування.

8. Практичні навички:

1. Вміти на підставі самостійно проведеного клініко-рентгенологічного обстеження сформулювати правильний діагноз хворим уролітіазом.
2. Вміти визначити, в залежності від форми, локалізації каменів нирок і сечоводів, адекватне лікування.

9. **Форми і методи контролю засвоєння матеріалу:** Усне опитування, перевірка практичних навичок та розв'язування ситуаційних задач, обговорення рефератних повідомлень, аналітична дискусія.

10. Рекомендована література:

обов'язкова:

1. Возіанов С.О., Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. підручник УРОЛОГІЯ. "Світ"., Львів, 2003.
2. Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. НИРКИ - лабораторні методи обстеження. "Світ"., Львів 2002.
3. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. підручник УРОЛОГІЯ, 2002.

додаткова:

1. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. Урологія. Київ, 1993
2. Кан Д.В. Руководство по акушерской и гинекологической урологии. Москва, 1986.
3. Чухрієнко Д.П., Люлько О.В. Атлас операцій на органах сечостатевої системи. - М., 1972.
4. Оперативна урологія під ред. Лопаткіна М.О. - М., 1987.
5. Лопаткин Н.А. Руководство по урологии, М., 1998.
6. Тіктинський О.Л. Уролітіаз.- М., 1980.- 192 с.
7. Возіанов О.Ф. зі співавт. Хірургічне лікування рецидивного нефролітіазу. - К., 1984.- 152с.
8. Питель А.Я. Руководство по клинической урологии. 1969р.
9. Чухрієнко Д.П., Люлько А.В. Атлас операций на органах мочеполовой системы. М. 1972р.
10. Питель А.Я., Погорелко І.П. Основы практической урологии. М., 1969р.

1. Тема 4. НЕСПЕЦИФІЧНІ ЗАПАЛЬНІ ПРОЦЕСИ СЕЧОСТАТЕВОЇ СИСТЕМИ.

2. **Актуальність теми:** неспецифічні запальні процеси набули за останні роки значного поширення, тому від лікарів вимагається доскональне знання клініки, методів діагностики та лікування їх.

3. Мета заняття:

1. Вивчити етіологію, патогенез, класифікацію, клінічний перебіг, діагностику різних форм гострого та хронічного пієлонефриту.
2. Освоїти методи лікування гострого та хронічного пієлонефриту.
3. Вивчити принципи профілактики, питання реабілітації і трудової експертизи хворих на пієлонефрит.
4. Вивчити етіологію, патогенез, клінічний перебіг, діагностику циститу, паранефриту, простатиту, уретриту, орхіту та епідидиміту, методи лікування їх.

4. Матеріальне оснащення і технічні засоби: рентген плівки, слайди, аналізи, таблиці, прозівки.

5. План і організаційна структура заняття: тривалість заняття - 4 год., з них:

1. Підготовчий етап (організація заняття, учбові завдання) - 10 хв.
2. Основний етап (формування професійних знань, вмінь, навичок) - 210 хв.
3. Заключний етап (контроль і корекція професійних знань, домашнє завдання) - 20хв.

6. Зміст заняття:

1. У вступній частині викладач знайомить курсантів з темою заняття, на якому розглядається питання гострого та хронічного пієлонефриту, обґрунтовується важливість знання цієї проблеми для студентів.
2. В наступному питанні викладачем розглядається етіопатогенез та подається класифікація гострого та хронічного пієлонефриту.
3. Викладач інформує курсантів про клінічний перебіг гострого та хронічного пієлонефриту. Розглядається питання діагностики окремих форм гострого пієлонефриту на підставі клініко-рентгенологічного обстеження хворих.
4. У наступному питанні заняття викладач знайомить курсантів з методами лікування хронічного пієлонефриту, акцентуючи увагу на лікуванні пієлонефриту у поліклінічних умовах та пієлонефриту у вагітних.
5. Викладач інформує про клінічний перебіг, паранефриту, гострого та хронічного простатиту, уретриту, циститу, орхіту, епідидиміту.
6. Викладач знайомить з методами лікування паранефриту, заочеревинного фіброзу, простатиту, уретриту, циститу, акцентуючи увагу на оперативних методах їх лікування.
7. Заслуховуються реферати, підготовані по темі заняття.
8. Викладач оцінює підготовку курсантами рефератів, їх виступи, активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати свою позицію.
9. У заклjučному питанні викладач підводить підсумок заняття.

7. Контрольні питання:

1. Гострий пієлонефрит:
 - а) Етіологія, патогенез
 - б) Шляхи інфікування
 - в) Класифікація
 - г) Місцеві та загальні симптоми
 - д) Лабораторна діагностика
 - е) Особливості перебігу у вагітних, чоловіків похилого віку.
 - є) Диференційна діагностика.
 - ж) Ускладнення .
 - з) Принципи лікування.
 - і) Профілактика
2. Хронічний пієлонефрит:
 - а) Етіопатогенез,

- б) класифікація.
 - в) Клінічний перебіг.
 - г) Клініко-лабораторно-рентгенологічна діагностика.
 - д) Диференційна діагностика.
 - е) Ускладнення .
 - є) Принципи лікування.
3. Цистит, простатит, уретрит, орхіт, епідидиміт.
- а) Етіологія і патогенез
 - б) Класифікація
 - в) Симптоматика, клінічний перебіг, діагностика різних форм
 - г) Принципи лікування.
 - д) Ускладнення.
 - е) Диференційна діагностика.

8. Практичні навички: Вміти на підставі проведеного обстеження встановити діагноз і призначити адекватне лікування.

9. Форми і методи контролю засвоєння матеріалу: Усне опитування, перевірка практичних навичок та розв'язування ситуаційних задач, обговорення рефератних повідомлень, аналітична дискусія.

10. Рекомендована література:

обов'язкова:

1. Возіанов С.О., Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. підручник УРОЛОГІЯ. "Світ"., Львів, 2003.
2. Возіанов С.О., Зербіно Д.Д., Шуляк О.В. і співавт. - АТЛАС ПО МІКРО- І МАКРОУРОЛОГІЇ. Львів, 2004.
3. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. підручник УРОЛОГІЯ, 2002.
4. Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. НИРКИ - лабораторні методи обстеження. "Світ"., Львів 2002.

додаткова:

1. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. Урологія. Київ, 1993
2. Кан Д.В. Руководство по акушерской и гинекологической урологии. Москва, 1986.
3. Чухрієнко Д.П., Люлько О.В. Атлас операцій на органах сечостатевої системи. - М., 1972. - С. 274-330.
4. Оперативна урологія під ред. Лопаткіна М.О. - М., 1987.
5. Лопаткін Н.А. Руководство по урологии, М., 1998.
6. Питель А.Я., Лопаткін М.О. Урологія. - М., 1970. - С. 140-143.
7. Лопаткін М.О., Люлько О.В. Аномалії сечостатевої системи. - К., 1987.
8. Основи нефрології, т. І. під ред. Тарєєва Е.М. - М., 1972. -
9. Піелонефрит під ред. Люлько О.В. - К., 1989. - 257с.
10. Питель А.Я. Руководство по клинической урологии. 1969р.
11. Чухрієнко Д.П., Люлько А.В. Атлас операцій на органах мочеполової системи. М. 1972р.
12. Питель А.Я., Погорелко І.П. Основы практической урологии. М., 1969р.

1. Тема: 5. ПУХЛИНИ ОРГАНІВ СЕЧОСТАТЕВОЇ СИСТЕМИ

2. Актуальність теми: пухлини органів сечостатевої системи набули за останні роки значного поширення не лише в Україні, а й в цілому світі, тому від лікарів вимагається доскональне знання клініки, методів діагностики та лікування їх.

3. Мета заняття: Вивчити етіологію, патогенез, класифікацію, методи діагностики та лікування злоякісних пухлин органів сечостатевої системи

4. Матеріальне оснащення і технічні засоби: рентген плівки, слайди, аналізи, таблиці, прозирки, історії хвороб.

5. План і організаційна структура заняття: тривалість заняття - 4 год., з них:

1. Підготовчий етап (організація заняття, учбові завдання) - 10 хв.
2. Основний етап (формування знань, вмінь, навичок) - 210 хв.
3. Заключний етап (контроль і корекція знань, домашнє завдання) - 20 хв.

6. Зміст заняття:

1. У вступній частині викладач знайомить курсантів з темою заняття, на якому розглядаються питання такої патології, як пухлини сечостатевої системи.
2. Далі викладач інформує про етіологію та патогенез пухлин сечостатевої системи, подає їх класифікацію, акцентуючи увагу на класифікації пухлин за системою TNM.
3. В наступному питанні викладачем розглядається симптоматика, місцеві та загальні прояви пухлин сечостатевої системи, їх клінічний перебіг.
4. Далі викладач обґрунтовує методи діагностики пухлин сечостатевої системи, зокрема диференційної діагностики на підставі клініко-рентгенологічного, УЗД обстежень хворого, онкомаркерів.
5. Викладач інформує курсантів про різні методи оперативного лікування злоякісних пухлин сечостатевої системи, розглядаючи загальні принципи лікування цієї патології, а саме: хірургічне лікування, променеву терапію, хіміотерапію, гормональну терапію.
6. Викладач знайомить з прогнозом після оперативного лікування.
7. Заслуховуються реферати, які підготовані курсантами по темі заняття.
8. Викладач оцінює підготовку курсантами рефератів, їх виступи, активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати свою позицію.
9. У заклjučному питанні викладач підводить підсумок заняття.

7. Контрольні питання:

1. Класифікація пухлин нирок та верхніх сечових шляхів, в тому числі за системою TNM.
 - Етіологія.
 - Патологічна анатомія.
 - Метастазування пухлин нирок та верхніх сечових шляхів.
 - Клінічна картина:
 - а/ загальні прояви,
 - б/ місцеві симптоми,
 - в/ класична тріада симптомів,
 - г/ прояви метастазів пухлини нирки,
 - д/ поєднання пухлин нирки з іншими захворюваннями та вагітністю.
 - Діагностика пухлин нирок та верхніх сечових шляхів.
 - а/ огляд, пальпація,
 - б/ лабораторні дані,
 - в/ рентгенодіагностика, УЗД, радіоізотопні методи дослідження,
 - г/ диференційна діагностика.
 - Оперативне лікування:
 - а/ оцінка функціонального стану протилежної нирки,
 - б/ вибір оперативного доступу,

- в/ резекція нирки, нефректомія,
- г/ операції з причини заочеревинних та віддалених метастазів,
- д/ видалення пухлинних тромбів,
- е/ ускладнення оперативних втручань, їх профілактика та лікування.

- Променева терапія.
- Медикаментозне лікування:
 - а/ хіміотерапія,
 - б/ імунотерапія.
- Результати лікування:
 - а/ безпосередні,
 - б/ віддалені результати.
- Прогноз.

2. Пухлини сечового міхура епітеліальної і неепітеліальної будови.

- Доброякісні епітеліальні пухлини:
 - а/ типові фіброепітеліоми.
- Злоякісні епітеліальні пухлини:
 - а/ атипова папілярна фіброепітеліома,
 - б/ папілярний рак,
 - в/ солідний рак
 - г/ залозистий рак
 - д/ аденокарцинома.
- Проростання і метастази.
- Етіологія і патогенез.
- Класифікація по системі TNM.
- Симптоматика, клінічний перебіг.
- Діагностика:
 - а/ цистоскопія,
 - б/ пальпація,
 - в/ цистологічне дослідження осаду сечі,
 - г/ біопсія,
 - д/ рентгенодіагностика.
- Лікування пухлин сечового міхура:
 - а/ оперативні методи:
 - ендовезикальна електрокоагуляція,
 - трансуретральна резекція,
 - сегментарна резекція сечового міхура,
 - цистектомія.
 - б/ променева терапія,
 - в/ хіміотерапія:
 - регіонарна внутрішньоартеріальна хіміотерапія
 - локальна внутрішньоміхурова
 - системна
 - г/ симптоматичне лікування.

3. ДГПЗ:

- Етіопатогенез
- Патологічна анатомія.
- Клінічна симптоматика.
- Класифікації ДГПЗ.
- Ускладнення ДГПЗ.
- Діагностика, диференційна діагностика.
- Лікування:
 - а/ консервативне лікування:

- катетеризація,
 - медикаментозна терапія.
 - б/ оперативне лікування:
 - цистостомія
 - вазорезекція
 - малоінвазивні методи
 - одномоментна аденомектомія.
 - Покази до одно- та двохмоментної аденомектомії.
 - Протипокази до аденомектомії.
 - Методи аденомектомії.
 - ТУР передміхурової залози.
 - Методи гемостазу при аденомектомії.
 - Післяопераційний догляд за хворими.
 - Післяопераційні ускладнення.
 - Результати лікування.
4. Рак простати:
- Класифікація раку передміхурової залози за системою TNM.
 - Клінічний перебіг.
 - Діагностика раку передміхурової залози:
 - а/ пальпація,
 - б/ лабораторні дані, визначення простатоспецифічного антигену
 - в/ рентгенодіагностика (цистопростатографія, екскреторна урографія, генітографія, рентгенографія кісткової системи і легенів),
 - г/ УЗД,
 - д/ цитологічне дослідження, біопсія.
 - Диференційна діагностика:
 - а/ хронічний простатит
 - б/ аденома передміхурової залози
 - в/ камені простати.
 - Профілактичні огляди чоловіків як спосіб ранньої діагностики пухлин передміхурової залози.
 - Принципи лікування раку передміхурової залози:
 - а/ радикальні методи хірургічного лікування - простатектомія,
 - б/ покази до радикальних методів лікування,
 - в/ протипокази до радикальної простатектомії,
 - г/ гормональна терапія,
 - д/ енуклеація паренхіми яєчок,
 - е/ променева терапія
 - є/ хіміотерапія.
 - Покази до різних методів лікування раку простати, в залежності від його стадії.
 - Ускладнення різних методів лікування раку передміхурової залози.
 - Прогноз.
5. Пухлини яєчка:
- Сучасні погляди на етіологію і патогенез пухлин яєчка.
 - Передракові захворювання пухлин яєчка.
 - Патанатомія пухлин яєчка / семінома; тератобластома /.
 - Клініка пухлин яєчка, онкомаркери.
 - Стадії процесу пухлин яєчка.
 - Принципи сучасних методів лікування пухлин яєчок.
 - Профілактика і прогноз.

8. Вміння і практичні навички:

1. Вміти, на підставі всебічно проведеного клінічного обстеження, розпізнати пухлини органів сечостатевої системи
2. Вміти сформулювати діагноз та визначити адекватне лікування в залежності від стадії пухлинного процесу.

9. Форми і методи контролю засвоєння матеріалу: Усне опитування, перевірка практичних навичок та розв'язування ситуаційних задач, обговорення рефератних повідомлень, аналітична дискусія.

10. Рекомендована література:

обов'язкова:

1. Возіанов С.О., Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. підручник УРОЛОГІЯ. "Світ"., Львів, 2003.
2. Возіанов С.О., Зербіно Д.Д., Шуляк О.В. і співавт. - АТЛАС ПО МІКРО- І МАКРОУРОЛОГІЇ. Львів, 2004.
3. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. підручник УРОЛОГІЯ, 2002.
4. Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. НИРКИ - лабораторні методи обстеження. "Світ"., Львів 2002.

додаткова:

1. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. Урологія. Київ, 1993
2. Чухрієнко Д.П., Люлько О.В. Атлас операцій на органах сечостатевої системи. - М., 1972.
3. Оперативна урологія під ред. Лопаткіна М.О. - М., 1987.
4. Лопаткин Н.А. Руководство по урологии, М., 1998.
5. Травми і хірургічні захворювання органів таза і зовнішніх статевих органів під. ред. Жукової М.Н. • М., 1969. - С. 151-171.
6. Трапезникова М.Ф. Пухлини нирок. - М., 1978. - С. 184.
7. Єрухімов Л.С. Рак сечового міхура.- М., 1975.- 163 с.
8. Шипілов В.І. Рак сечового міхура.- М., 1983.- 192 с.
9. Питель А.Я. Руководство по клинической урологии. 1969р.
10. Чухрієнко Д.П., Люлько А.В. Атлас операцій на органах мочеполовой системы. М. 1972р.
11. Питель А.Я., Погорелко І.П. Основы практической урологии. М., 1969р.

1. Тема 6. УШКОДЖЕННЯ ОРГАНІВ СЕЧОСТАТЕВОЇ СИСТЕМИ.

2. Актуальність теми: На сьогоднішній день є відомо, що за останні роки ушкодження органів сечовивідної системи збільшилися, тому від лікарів вимагається доскональне знання клініки, методів діагностики та лікування цих ушкоджень.

3. Мета заняття:

1. Навчитися принципам діагностики та лікування хворих з ушкодженнями органів сечостатевої системи:
 - нирок та сечоводів
 - сечового міхура
 - чоловічих статевих органів

4. Матеріальне забезпечення: таблиці, рентгенограми, слайди, історії хвороб, прозирки.

5. План і організаційна структура заняття: тривалість заняття - 4 год., з них:

1. Підготовчий етап (організація заняття, учбові завдання, визначення вихідного рівня знань) - 30 хв.
2. Основний етап (формування знань, вмінь, навичок) - 170 хв.

3. Заключний етап (контроль і корекція знань, вмінь та навичок, домашнє завдання) - 40хв.

6. Зміст заняття:

1. У вступній частині викладач знайомить з темою заняття, на якому розглядаються питання такої проблеми, як травми органів сечостатевої системи, акцентується увага на їх етіології та патогенезі.
2. Далі викладач інформує про різні види травм, подає їх класифікацію.
3. В наступному питанні викладачем розглядається симптоматика травм, їх ускладнення.
4. Далі викладач обґрунтовує методи диференційної діагностики травм на підставі клініко-рентгенологічного, УЗД, інструментального обстеження хворого.
5. Викладач інформує про різні методи оперативного лікування травм, акцентуючи увагу на оперативних способах лікування травм.
6. У заключному питанні заняття викладач знайомить курсантів з прогнозом після оперативного лікування.

7. Контрольні питання:

I. Ушкодження нирок та сечоводів:

1. Закриті ушкодження: механізм ушкодження, патологічна анатомія.
2. Наслідки ушкоджень нирок.
3. Посттравматичні захворювання:
 - а/ травматичний гідронефроз;
 - б/ нефролітіаз;
 - в/ травматичний нефрит, піелонефрит;
 - г/ аневризми ниркових судин.
4. Симптоматологія і клінічний перебіг ушкоджень нирок.
5. Діагностика ушкоджень нирок.
6. Принципи лікування ушкоджень нирок.
7. Клініка, діагностика, лікування ушкоджень сечоводів.

II. Ушкодження сечового міхура:

1. Закриті ушкодження сечового міхура.
2. Симптоматика і клінічний перебіг.
3. Діагностика.
4. Лікування закритих ушкоджень сечового міхура.
5. Відкриті (вогнепальні) поранення сечового міхура.
6. Симптоматика і клінічний перебіг.
7. Діагностика, ускладнення.
8. Лікування відкритих поранень сечового міхура.

III. Ушкодження чоловічих статевих органів:

1. Ушкодження сечівника (уретри).
 - класифікація ушкоджень сечівника (уретри).
 - закриті ушкодження сечівника (уретри):
 - а) симптоматика, клінічний перебіг, методи лікування,
 - б) методи лікування.
 - відкриті ушкодження сечівника (уретри):
 - а) симптоматологія, клінічний перебіг, діагностика,
 - б) методи лікування.
 - ускладнення при ушкодженнях сечівника (уретри)
2. Ушкодження статевого члена:
 - класифікація,
 - діагностика, клінічний перебіг,
 - методи лікування.
3. Ушкодження калитки:

- класифікація,
- діагностика,
- лікування.

4. Ушкодження яєчка та придатка:

- класифікація,
- діагностика,
- методи лікування.

8. Практичні навички:

1. Вміти, на підставі відповідного клініко-рентгенологічного обстеження, визначити той чи інший ступінь ушкодження нирок.
2. Вміти сформулювати правильний діагноз і визначити адекватне лікування в залежності від ступеня ушкодження нирки.
3. Вміти діагностувати ушкодження сечоводу і призначити адекватне лікування.
4. Вміти, на підставі клініко-рентгенологічного обстеження, визначити внутрішньо-очеревинний чи позаочеревинний розрив сечового міхура.
5. Вміти сформулювати правильний діагноз і визначити відповідний об'єм оперативного лікування в залежності від форми ушкодження сечового міхура.
6. Вміти, на підставі клінічного обстеження, визначити той чи інший ступінь ушкодження статевого члена.
7. Вміти сформулювати діагноз і визначити адекватне лікування ушкодження статевого члена.
8. Вміти діагностувати той чи інший ступінь ушкодження яєчка та його придатка та визначити адекватне лікування.

9. Форми і методи контролю засвоєння матеріалу: Усне опитування, перевірка практичних навичок та розв'язування ситуаційних задач, обговорення рефератних повідомлень, аналітична дискусія.

10. Рекомендована література:

обов'язкова:

1. Возіанов С.О., Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. підручник УРОЛОГІЯ. "Світ"., Львів, 2003.
2. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. підручник УРОЛОГІЯ, 2002.
3. Возіанов С.О., Зербіно Д.Д., Шуляк О.В. і співавт. - АТЛАС ПО МІКРО- І МАКРОУРОЛОГІЇ. Львів, 2004.

додаткова:

1. Люлько О.В. зі співавт. Пошкодження органів сечостатевої системи. -К., 1981.- С. 3-30.
2. Устименко Е.М. Травма нирок. - М., 1981. - 224с.
3. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. Урологія. Київ, 1993
4. Чухрієнко Д.П., Люлько О.В. Атлас операцій на органах сечостатевої системи. - М., 1972.
5. Оперативна урологія під ред. Лопаткіна М.О. - М., 1987.
6. Лопаткин Н.А. Руководство по урологии, М., 1998.
7. Клепіков Ф.А. Невідкладна допомога в урології. - К., 1988.
8. Питель А.Я. Руководство по клинической урологии. 1969р.
9. Чухрієнко Д.П., Люлько А.В. Атлас операций на органах мочеполовой системы. М. 1972р.
10. Питель А.Я., Погорелко І.П. Основы практической урологии. М., 1969р.
11. Русаков В.І. Стриктура уретры. М., 1962р.
12. Русанов А.А. Разрывы уретры. М., 1953р.

1. **Тема 7. СТАТЕВІ РОЗЛАДИ У ЧОЛОВІКІВ.**

2. **Актуальність теми:** сучасний рівень знань дозволяє значно краще діагностувати та лікувати статеві розлади у чоловіків, тому кожен лікар повинен володіти ними.

3. **Мета і завдання:** вдосконалити знання діагностики та лікування статевих розладів у чоловіків і види статевої дисфункції.

4. **Матеріальне забезпечення:** навчальні таблиці, історії хвороби.

5. **План і організаційна структура заняття:** тривалість заняття - 4 год., з них:

5.1. підготовчий етап (організація заняття, учбові завдання, визначення вихідного рівня знань) - 30 хв.

5.2. основний етап (формування професійних знань, вмінь, навичок) - 170 хв.

5.3. заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, проведення підсумкового заняття, домашнє завдання) - 40 хв.

6. **Зміст заняття:**

6.1. **Навчальні питання:**

1. Класифікація статевих розладів у чоловіків.
2. Симптоми статевих розладів у чоловіків.
3. Лікування статевої дисфункції.

1. У вступній частині викладач знайомить лікарів з темою заняття, на якому розглядаються питання такої проблеми, як статеві розлади у чоловіків, акцентується увага на причинах виникнення статевих розладів у чоловіків.

2. В наступному питанні викладачем розглядається симптоматика статевих розладів у чоловіків, звертається увага на зміни фізіологічних процесів у статевих органах у чоловіків при статевих розладах.

3. Викладач інформує лікарів про різні методи лікування статевих розладів у чоловіків, пояснюються методи надання допомоги таким хворим, пояснюється прогноз після проведеного лікування статевих розладів у чоловіків.

6.2. **Контрольні питання:**

1. Основні причини, що викликають статеві розлади у чоловіків.
2. Симптоматика і діагностика статевих розладів.
3. Класифікація статевих розладів.
4. Діагностика статевих розладів.
5. Причини порушення еякуляції.
6. Причини порушення ерекції.
7. Лікування різних видів статевої дисфункції.
8. Прогноз.

6.3. **Вміння і практичні навички:**

1. Вміти визначити форму статевої дисфункції.
2. Вміти зібрати анамнез і обстежити хворого.
3. Призначити лікування і прогнозування наслідків.

6.4. **Форми і методи контролю засвоєння матеріалу:**

Усне опитування, перевірка практичних навичок та розв'язування ситуаційних задач, обговорення реферативних повідомлень, аналітична дискусія.

7. Література:

1. Васильченко Г.С. Загальна сексопатологія. - М., 1988.
2. Порудомінський І.М. Статеві розлади у чоловіків. - М., 1968. - С. 8-33.
3. Юнда І.Ф. Хвороби чоловічих статевих органів. - К., 1990.
4. Сексологія и андрологія под ред. А.Ф. Возианова, И.И. Горпинченка. – К.: Абрис., 1997.

1. Тема 8. ТУБЕРКУЛЬОЗ ОРГАНІВ СЕЧОСТАТЕВОЇ СИСТЕМИ (НИРКИ, СЕЧОВОДІВ, СЕЧОВОГО МІХУРА, ОРГАНІВ КАЛИТКИ).

2. **Актуальність теми:** сучасний рівень знань дозволяє значно краще діагностувати та лікувати туберкульоз органів сечостатевої системи, тому кожен лікар повинен володіти ними.

3. **Мета заняття:** вивчити етіологію, патогенез, класифікацію, клінічний перебіг, діагностику, методи лікування, принципи профілактики, питання реабілітації хворих на туберкульоз органів сечостатевої системи.

4. **Матеріальне оснащення і технічні засоби:** рентген плівки, слайди, аналізи, таблиці, прозирки.

5. **План і організаційна структура заняття:** тривалість заняття - 4 год., з них:

1. Підготовчий етап (організація заняття, учбові завдання) - 10 хв.
2. Основний етап (формування знань, вмінь, навичок) - 210 хв.
3. Заключний етап (контроль і корекція знань, вмінь постановки наукових завдань та їх вирішення, домашнє завдання) - 20 хв.

6. Зміст заняття:

1. У вступній частині викладач знайомить курсантів з темою заняття, на якому розглядаються питання туберкульозу органів сечостатевої системи, обґрунтовується значимість знання даної теми.
2. В наступному питанні викладачем розглядається етіопатогенез туберкульозу органів сечостатевої системи.
3. Викладач інформує курсантів про клінічний перебіг туберкульозу органів сечостатевої системи. Розглядається питання діагностики туберкульозу окремих органів сечостатевої системи на підставі клініко-рентгенологічного обстеження хворого.
4. Заслуховуються реферати, підготовані курсантами по темі заняття.
5. Викладач оцінює підготовку курсантами рефератів, їх виступи, активність у дискусії, уміння формулювати і відстоювати свою позицію.
6. У заключному питанні заняття викладач підводить підсумок заняття.

7. Контрольні питання:

1. Класифікація туберкульозу органів сечостатевої системи.
2. Етіологія, патогенез туберкульозу органів сечостатевої системи.
3. Клініко-рентгенологічні стадії туберкульозу нирки.
4. Симптоматика та діагностика туберкульозу органів сечостатевої системи.
5. Ускладнення під час перебігу туберкульозу органів сечостатевої системи.
6. Лікування туберкульозу органів сечостатевої системи.
7. Принципи специфічної хіміотерапії туберкульозу органів сечостатевої системи.

8. Практичні навички:

1. Навчитися на основі клінічних даних, лабораторних та інструментальних методів дослідження діагностувати туберкульоз органів сечостатевої системи.
2. Навчитися принципам лікування туберкульозу органів сечостатевої системи.

9. Форми і методи контролю засвоєння матеріалу: Усне опитування, перевірка практичних навичок та розв'язування ситуаційних задач, обговорення рефератних повідомлень, аналітична дискусія.

10. Рекомендована література:

обов'язкова:

1. Возіанов С.О., Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. – УРОЛОГІЯ, “Світ”, Львів 2002
2. Возіанов С.О., Зербіно Д.Д., Шуляк О.В. і співавт. - АТЛАС ПО МІКРО- І МАКРОУРОЛОГІЇ. Львів, 2004.
3. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. - УРОЛОГІЯ, Дніпропетровськ, 2002
4. Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. – НИРКИ - лабораторні методи обстеження.

додаткова:

1. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. Урологія. Київ, 1993.
2. Жукова М.Н. зі співавт. Хірургічні захворювання нирок і сечоводів. М., 1965. - С. 54-99.
3. Каган С.А. Патологія сперматогенезу. Медицина. 1989.
4. Кан Д.В. Руководство по акушерской и гинекологической урологии. Москва, 1986.
5. Тареев Е.М. Клиническая нефрология. Москва, 1983.
6. Лопаткин Н.А. Руководство по урологии, М., 1998.
7. Лопаткин М.О. Урология. М., 1978. - С. 121-129.
8. Питель А.Я., Питель Ю.А. Рентгенодиагностика урологических заболеваний. М., 1986. - С. 162-185.
9. Епштейн Г.М. Урология. М., 1966. - С. 86-99.
10. Лопаткин М.О., Люлько О.В. Аномалії сечостатевої системи. К., 1987. -С. 5-217.
11. Дерев'янка І.М., Дерев'янка Т.І. Ектопія вічок сечоводів. - С., 1988. - 206с.
12. Матеріали II Всесоюз. з'їзду урологів. К., 1978. - С. 3-188.
13. Аномалії нирок і сечоводів у дітей, під. ред. Мурванідзе Д.Д. - Тбілісі, 1978. - 194с.
14. Питель А.Я. Руководство по клинической урологии. 1969р.

1. Тема: 9. РАК ПЕРЕДМІХУРОВОЇ ЗАЛОЗИ. КЛІНІКА, ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ.

2. Актуальність теми: рак передміхурової залози набув в останні роки значного поширення не лише в Україні, а й в цілому світі, тому від лікарів вимагається доскональне знання клініки, методів діагностики та лікування його, а також поняття про “скринінг населення”.

3. Мета і завдання заняття:

- 3.1. Вдосконалити знання класифікації, діагностики, клінічного перебігу, методів лікування раку передміхурової залози в залежності від стадії пухлинного процесу
- 3.2. Вивчити сучасний стан проблеми.

4. Матеріальне забезпечення: таблиці, слайди, рентгенограми, історії хвороби.

5. План і організаційна структура заняття: тривалість заняття - 4 год., з них:

- 5.1. підготовчий етап (організація заняття, учбові завдання, визначення вихідного рівня знань) - 30 хв.
- 5.2. основний етап (формування професійних знань, вмінь, навичок) - 170 хв.
- 5.3. заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, проведення підсумкового заняття, домашнє завдання) - 40 хв.

6. Зміст заняття:

6.1. Навчальні питання:

1. Етіопатогенез.
2. Патологічна анатомія.
3. Клініка і класифікація.
4. Діагностика:
 - а/ рентгенодіагностика /екскреторна урографія, генітографія, рентгенографія кісткової системи і легенів/, б/ радіоізотопна діагностика, в/ УЗД, г/ цитологічна діагностика, д/ біопсія.
5. Диференційна діагностика:
 - а/ хронічний простатит”
 - б/ аденома передміхурові залози,
 - в/ саркома,
 - г/ камені простати,
 - д/ пухлини шийки сечового міхура.
6. Лікування:
 - а/ радикальне хірургічне втручання /простатектомія/,
 - б/ паліативні операції,
 - в/ гормональне лікування,
 - г/ променева терапія.
7. Прогноз, результати лікування, працездатність.

1. У вступній частині викладач знайомить лікарів з темою заняття, на якому розглядаються питання такої патології, як рак передміхурової залози, акцентується увага на розповсюдженості раку передміхурової залози.
2. Далі викладач інформує лікарів про етіологію та патогенез раку передміхурової залози, подає його класифікацію.
3. В наступному питанні викладачем розглядається симптоматика, місцеві та загальні прояви раку передміхурової залози, розглядається його клінічний перебіг.
4. Далі викладач обґрунтовує методи діагностики раку передміхурової залози, зокрема диференційної діагностики на підставі клініко-рентгенологічного, УЗД, радіоізотопного, інструментального, уродинамічного обстеження хворого акцентується увага на вагомості простатоспецифічного антигену в діагностиці раку передміхурової залози.
5. Викладач інформує лікарів про різні методи оперативного лікування раку передміхурової залози, розглядаючи загальні принципи лікування цієї патології.
6. У заключенні викладач знайомить лікарів з прогнозом після оперативного лікування та підводить підсумок заняття.

6.2. Контрольні питання:

1. Класифікація раку передміхурової залози за системою TNM.
2. Клінічний перебіг
3. Діагностика:
 - пальпація,
 - лабораторні дані,
 - рентгенодіагностика (цистопростатографія, екскреторна урографія, генітографія, рентгенографія кісткової системи і легенів),
 - УЗД,
 - цитологічне дослідження, біопсія.
4. Диференційна діагностика:
 - а/ хронічний простатит,
 - б/ аденома передміхурової залози, саркома,

в/ камені простати.

5. Профілактичні огляди чоловіків як спосіб ранньої діагностики пухлин передміхурової залози.

6. Принципи лікування раку передміхурової залози:

а/ радикальні методи хірургічного лікування - простатектомія,

б/ покази до радикальних методів лікування,

в/ протипокази до радикальної простатектомії,

г/ гормональна терапія,

д/ енуклеація паренхіми яєчок,

е/ променева терапія.

7. Покази до різних методів лікування раку простати, в залежності від його стадії.

8. Ускладнення різних методів лікування раку передміхурової залози.

9 Прогноз.

10. Працездатність.

6.3. Вміння і практичні навички:

1. Вміти, на підставі всебічно проведеного клінічного обстеження, розпізнати рак передміхурової залози.

2. Вміти сформулювати діагноз та визначити адекватне лікування в залежності від стадії пухлинного процесу.

6.4. Форми і методи контролю засвоєння матеріалу:

Усне опитування, перевірка практичних навичок та розв'язування ситуаційних задач, обговорення реферативних повідомлень, аналітична дискусія.

7. Рекомендована література:

обов'язкова:

1. Возіанов О.Ф. Урологія. Київ, 1993

2. Чухрієнко Д.П., Люлько О.В. Атлас операцій на органах сечостатевої системи. - М., 1972.

3. Оперативна урологія під ред. Лопаткіна М.О. - М., 1987.

4. Лопаткин Н.А. Руководство по урологии, М., 1998.

5. Возіанов С.О., Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. підручник УРОЛОГІЯ. "Світ", Львів, 2003.

6. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. підручник УРОЛОГІЯ, 2002.

додаткова:

1. Марінбах Е. В. Рак передміхурової залози. - М., 1980. - 160с.

2. Возіанов С.О., Зербіно Д.Д., Шуляк О.В. і співавт. - АТЛАС ПО МІКРО- І МАКРОУРОЛОГІЇ. Львів, 2004.

1. **Тема 10. ДОБРОЯКІСНА ГІПЕРПЛАЗІЯ ПЕРЕДМІХУРОВОЇ ЗАЛОЗИ (ДГПЗ).**
(ОПЕРАТИВНЕ ЛІКУВАННЯ).

2. **Актуальність теми:** сучасний рівень розвитку медичної техніки вимагає в лікарів-курсантів знання новітніх методів оперативного лікування доброякісної гіперплазії передміхурової залози та їх різних варіантів.

3. Мета і завдання заняття:

3.1. Вдосконалити знання класифікації, діагностики, клінічного перебігу, методів лікування ДГПЗ в залежності від стадії захворювання.

3.2. Вивчити сучасний стан проблеми.

4. **Матеріальне забезпечення:** таблиці, слайди, рентгенограми, історії хвороби.

5. План і організаційна структура заняття: тривалість заняття - 4 год., з них:

5.1. підготовчий етап (організація заняття, учбові завдання, визначення вихідного рівня знань) - 30 хв.

5.2. основний етап (формування професійних знань, вмінь, навичок) - 170 хв.

5.3. заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, проведення підсумкового заняття, домашнє завдання) - 40 хв.

6. Зміст заняття:

6.1. Навчальні питання:

1. Етіопатогенез доброякісної гіперплазії передміхурової залози.

2. Патологічна анатомія.

3. Клінічний перебіг, симптоматика:

а/ стадії,

б/ ускладнення

- гостра затримка сечі

- хронічна затримка сечі

- інфекція сечової системи /уретрит, аденоміт. простатит, орхоепідидиміт, пієлонефрит, уросепсис/

- камені сечового міхура.

4. Діагностика:

- пальпація простати,

- огляд надлобкової ділянки в горизонтальному положенні хворого,

- дослідження уретри,

- цистоскопія,

- рентгенологічні методи дослідження / оглядова, екскреторна, урографія/,

- УЗД,

- лабораторні методи дослідження.

5. Диференційна діагностика:

- структура уретри,

- рак простати,

- гострий, хронічний простатит,

- атонія сечового міхура,

- склероз шийки сечового міхура.

6. Принципи лікування ДГПЗ:

а/ консервативне лікування,

б/ оперативне лікування,

в/ результати лікування.

7. Прогноз, працездатність.

1. У вступній частині викладач знайомить лікарів з темою заняття, на якому розглядаються питання такої патології, як ДГПЗ, акцентується увага на розповсюдженості ДГПЗ.

2. Далі викладач інформує лікарів про етіологію та патогенез ДГПЗ, подає їх класифікацію.

3. В наступному питанні викладачем розглядається симптоматика, місцеві та загальні прояви ДГПЗ, розглядається її клінічний перебіг.

4. Далі викладач обґрунтовує методи діагностики ДГПЗ, зокрема диференційної діагностики на підставі клініко-рентгенологічного, УЗД, радіоізотопного, інструментального, уродинамічного обстеження хворого акцентується увага на вагомості простатоспецифічного антигену в діагностиці ДГПЗ.

5. Викладач інформує лікарів про різні методи оперативного лікування ДГПЗ, розглядаючи загальні принципи лікування цієї патології.

6. У заключенні викладач знайомить лікарів з прогнозом після оперативного лікування та підводить підсумок заняття.

6.2. Контрольні питання:

1. Етіопатогенез ДГПЗ,
2. Патологічна анатомія.
3. Клінічна симптоматика.
4. Класифікації ДГПЗ.
5. Ускладнення ДГПЗ.
6. Діагностика, диференційна діагностика.
7. Лікування:
 - а/ консервативне лікування:
 - катетеризація,
 - гормональна терапія.
 - б/ оперативне лікування:
 - цистостомія”
 - вазорезекція,
 - одномоментна аденомектомія.
8. Покази до одно- та двохмоментної аденомектомії.
9. Протипокази до аденомектомії.
10. Методи аденомектомії.
11. ТУР передміхурової залози.
12. Методи гемостазу при аденомектомії.
13. Післяопераційний догляд за хворими.
14. Післяопераційні ускладнення.
15. Результати лікування.
16. Прогноз.

6.3. Вміння і практичні навички:

1. Вміти, на підставі всебічно проведеного клінічного обстеження, розпізнати ДГПЗ.
2. Вміти сформулювати діагноз та визначити адекватне лікування в залежності від стадії захворювання.

6.4. Форми і методи контролю засвоєння матеріалу:

Усне опитування, перевірка практичних навичок та розв'язування ситуаційних задач, обговорення реферативних повідомлень, аналітична дискусія.

7. Рекомендована література:

обов'язкова:

1. Возіанов О.Ф. Урологія. Київ, 1993
2. Чухрієнко Д.П., Люлько О.В. Атлас операцій на органах сечостатевої системи. - М., 1972.
3. Оперативна урологія під ред. Лопаткіна М.О. - М., 1987.
4. Лопаткин Н.А. Руководство по урологии, М., 1998.
5. Возіанов С.О., Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. підручник УРОЛОГІЯ. “Світ”. Львів, 2003.
6. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. підручник УРОЛОГІЯ, 2002.

додаткова:

1. Карпенко В.С., Богатов О. П. Хірургія аденоми передміхурової залози.- К., 1981.- 168 с.
2. Возіанов С.О., Зербіно Д.Д., Шуляк О.В. і співавт. - АТЛАС ПО МІКРО- І МАКРОУРОЛОГІЇ. Львів, 2004.

1. **Тема 11.** КЛІНІКА, ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ ПРОСТАТИТУ.

2. **Актуальність теми:** простатит є дуже поширеним на даний час захворюванням, тому сучасні погляди на лікування його є необхідними для лікарів-курсантів.

3. **Мета і завдання:** Вдосконалити знання по діагностиці та лікуванню простатиту у чоловіків

4. **Матеріальне забезпечення:** навчальні таблиці, історії хвороби, таблиці програмованого контролю знань курсантів.

5. **План і організаційна структура заняття:** тривалість заняття - 4 год., з них:

5.1. підготовчий етап (організація заняття, учбові завдання, визначення вихідного рівня знань) - 30 хв.

5.2. основний етап (формування професійних знань, вмінь, навичок) - 170 хв.

5.3. заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, проведення підсумкового заняття, домашнє завдання) - 40 хв.

6. **Зміст заняття:**

6.1. **Навчальні питання:**

1. Причини виникнення простатиту у чоловіків.

2. Класифікація простатиту.

3. Лікування хронічного та гострого простатиту.

1. У вступній частині викладач знайомить лікарів з темою заняття, на якому розглядається питання простатиту, обґрунтовується значимість знання цієї проблеми для лікарів-урологів.

2. В наступному питанні викладачем розглядається етіопатогенез та подається класифікація простатиту.

3. Викладач інформує лікарів про клінічний перебіг простатиту. Розглядається питання діагностики окремих форм простатиту.

4. У заключному питанні заняття викладач знайомить лікарів з методами лікування простатиту, акцентуючи увагу на лікуванні статевої дисфункції викликаній запальними процесами простати.

6.2. **Контрольні питання:**

1. Симптоматика, діагностика та лікування хронічного простатиту.

2. Симптоматика, діагностика та лікування гострого простатиту.

3. Симптоматика, діагностика та лікування абсцесу простати.

4. Ускладнення простатиту.

5. Вплив хронічного простатиту на статеву функцію чоловіків.

6. Лікування статевої дисфункції викликаній запальними процесами простати.

7. Диференційна діагностика.

6.3. **Вміння та практичні навички:**

1. Вміти обстежити хворого на простатит.

2. Установити діагноз.

3. Призначити комплексне лікування.

6.4. **Форми і методи контролю засвоєння матеріалу:**

Усне опитування, перевірка практичних навичок та розв'язування ситуаційних задач, обговорення реферативних повідомлень, аналітична дискусія.

7. **Література:**

1. Возіанов О.Ф. Урологія. Київ, 1993
2. Чухрієнко Д.П., Люлько О.В. Атлас операцій на органах сечостатевої системи. - М., 1972.
3. Возіанов С.О., Гжегоцький М.Р., Шуляк О.В. і співавт. підручник УРОЛОГІЯ. "Світ", Львів, 2003.
5. Возіанов О.Ф., Люлько О.В. підручник УРОЛОГІЯ, 2002.
6. Кочарян Г. С. Синдром тривожного очікування сексуальної невдачі у чоловіків та його лікування / Г.С. Кочарян. – Х. : Основа, 1995. – 279 с.
7. Критерії діагностики та лікування психічних розладів та розладів поведінки у дорослих: Клінічний посібник. – Х. , 2000. – 256 с.
8. Кришталь В. В. Сексологія: навчальний посібник: в 4-х ч. / В. В. Кришталь, Є.В. Кришталь, Т.В. Кришталь. – Х. : Фоліо, 2008. – 990 с.
9. Чоловічі статеві розлади : посібник / І.І. Горпинченко, Ю.М. Гурженко, С.В.Возіанова, Д.З. Воробець, О.В. Шуляк – Львів : Кварт, 2011. - 221 с.

Додаткова література:

- Alan W. Partin, Alan J. Wein, et. all - Campbell Walsh Wein Urology, E-Book (12th ed.) – 2020.
- Omar M. Aboumarzouk - Blandy's Urology, 3rd Edition – 2019.
- Philipp Dahm, Roger Dmochowski - Evidence-based Urology, 2nd Edition – 2018
- Сексопатологія (сексологія): підручник (ВНЗ IV р. а.) / Є.В. Кришталь, Б.М. Ворнік 2014.
- Andrology: Male Reproductive Health and Dysfunction Eberhard Nieschlag, Hermann M. Behre, Susan Nieschla Springer Science & Business Media, 2010.
- Basics of Human Andrology : A Textbook Anand Kumar & Mona Sharma 2017
- Editors: Marco G. Alves, Pedro Fontes Oliveira Series Title: Andrology: Current and Future Developments 2017.